

muž - pozri *mužský princíp*; *obdobia života* (Heinz-Mohr); *cap* (Biedermann); *kaligrafia*; *žena*; *klidmuž*

<http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Mann>

Muž bolesti - lat. (vo *Vulgáte*) *Vir dolorum*; tal. Uomo di dolori; španiel. Varón de Dolores; angl. Christ as Man of Sorrows; rus. Муж скорбеи/Муž skorbej; nem. Christus als Schmerzensmann

-prvoradá prefigurácia Mesiáša identifikovaná kresťanmi z pasáží *Izaiáša (53)* v *hebrejskej biblii*; tiež kultový zbožný obrázok, ktorý ukazuje Krista, zvyčajne nahého, zobrazeného do pása, s ranami umučenia viditeľnými na rukách a na boku (súhrnným lat. názvom ostentatio vulnerum – „ukázanie rán“ alebo „obraz rán“), často s trňovou korunou, niekedy za účasti anjelov alebo svätých; obrazový typ Muž bolesti sa vyvíjal v Európe od 13.st. a bol obzvlášť populárny v severnej Európe; ikonograficky obohacoval až do renesancie; dostal mnoho umeleckých foriem a vždy bol vizuálnym vyjadrením zbožnosti (pozri *pietas*) neskorého stredoveku; plnil viac úlohu mystickej *kontemplácie* ako teologickej špekulácie; spolu s *spietou* bol najpopulárnejším z prejavov oddanosti Ježišovi v tomto období; Muž bolesti sa vyvíjal z byzantského obrazu *Epitafios*, ktorý možno siaha až do 8.st.; išlo o zázračnú byzantskú mozaikovú ikonu, známu ako *Imago pietatis* (angl. Christ of Pity – „Kristus ľútosti“); takého dielo bolo vystavené pred Basilica di Santa Croce in Gerusalemme v 12.st., ktorá bola hlavným pútnickým kostolom v Ríme; dodnes prežili iba repliky pôvodného diela; v 13.st. sa obraz stal bežný na Západe ako prostriedok na kontempláciu a vyskytoval sa v sochárstve, maliarstve a knižnej malbe; existujú rôzne verzie Muža bolesti, ale vždy ukazujú Krista s ranami po ukrižovaní, vrátane rany po kopiji; najmä v Nemecku sú Kristove oči zvyčajne otvorené a pozerajú sa na diváka; v Taliansku dlho preživala tradícia Krista so zavretými očami, ako to mal byzantský Epitafios, ktorý pôvodne zamýšľal ukázať mŕtveho Krista; pre niektorých obraz Muž bolesti predstavuje dve prirodzenosti Krista - bol mŕtvy ako človek, ale živý ako Boh; v plnej forme sa Muž bolesti prvýkrát objavil v južnom Nemecku v nástenných maľbách z 13.st. a v sochárstve zo začiatku 14.st.; v Nemecku neskorého stredoveku bol uprednostňovaný a stal sa veľmi populárny; niektoré varianty Muža bolesti zahŕňujú (niektoré alebo všetky) *Arma Christi* (kríž, kladivo, klince, biče, kopija, palica zakončená spongiou, trňová koruna, ruka, ktorá udrela Krista); kalich, do ktorého zachytávajú krv anjeli, smútiaci veriaci či sám Kristus (pozri *grál*), a prítomnosť kríža, dávajú dôraz na *eucharistiu*; obraz niekedy obsahuje aj maličký *trón milosti*, ktorý odkazuje na *sv. Trojicu*

-v súvislosti s heslom *Imago pietatis*: zobrazenie nahého Kristovho poprsia (pozri busta); zobrazenie odvodené z byzantského maliarstva; počas talianskej renesancie v 14.st. pretvorený na obrazový typ *Trpitel'*

https://en.wikipedia.org/wiki/Man_of_Sorrows

https://es.wikipedia.org/wiki/Var%C3%B3n_de_dolores

https://www.google.sk/search?q=Vir+Dolorum&espy=2&biw=1855&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjf3dKL-bjAhXC_Q4KHzi9ArwQsAQIGQ

https://www.google.sk/search?biw=1855&bih=951&q=vir+dolorum&tbm=isch&tbs=simg:CAQSJgmS2iQIHU6lBoSCxCwjKcIGgAMCxCORv4IGgAMIdz09eCUs6kx&sa=X&ved=0ahUKEwjRrpuOIMDJAhXDWxoKHS7MBPsQwg4IGCgA#tbm=isch&tbs=rimg%3ACZLaJCUdTqWUIjiITfNBJa2fjPb3IMSivFEbYFqBXOUtSwdS4h7SZe7ac-pJjVbB5K6zk-Xz7aUdr_11OUSlnjK7G_1yoSCYhN80ElrZ-MEfttAGZlrU7mKhI9vcgxKK8URsRZiGScolp63EqEglgWoFc5S1LBxGKN5ac4XWnQyoSCVLiHtJl7tpzEUs3tP-mhAwHKhIJ6kmNVsHkrMRpAII-eNnhbQqEgmT5fPtpR2v_1RHL6gOKBddwyoSCU5RKWeMrsb_1ESsJVZKSYSS2&q=vir%20dolorum&imgcr=7WvkXSRbIgiObM%3A

Majster Strauss Madony: Muž bolesti a svätci (1380-1390)

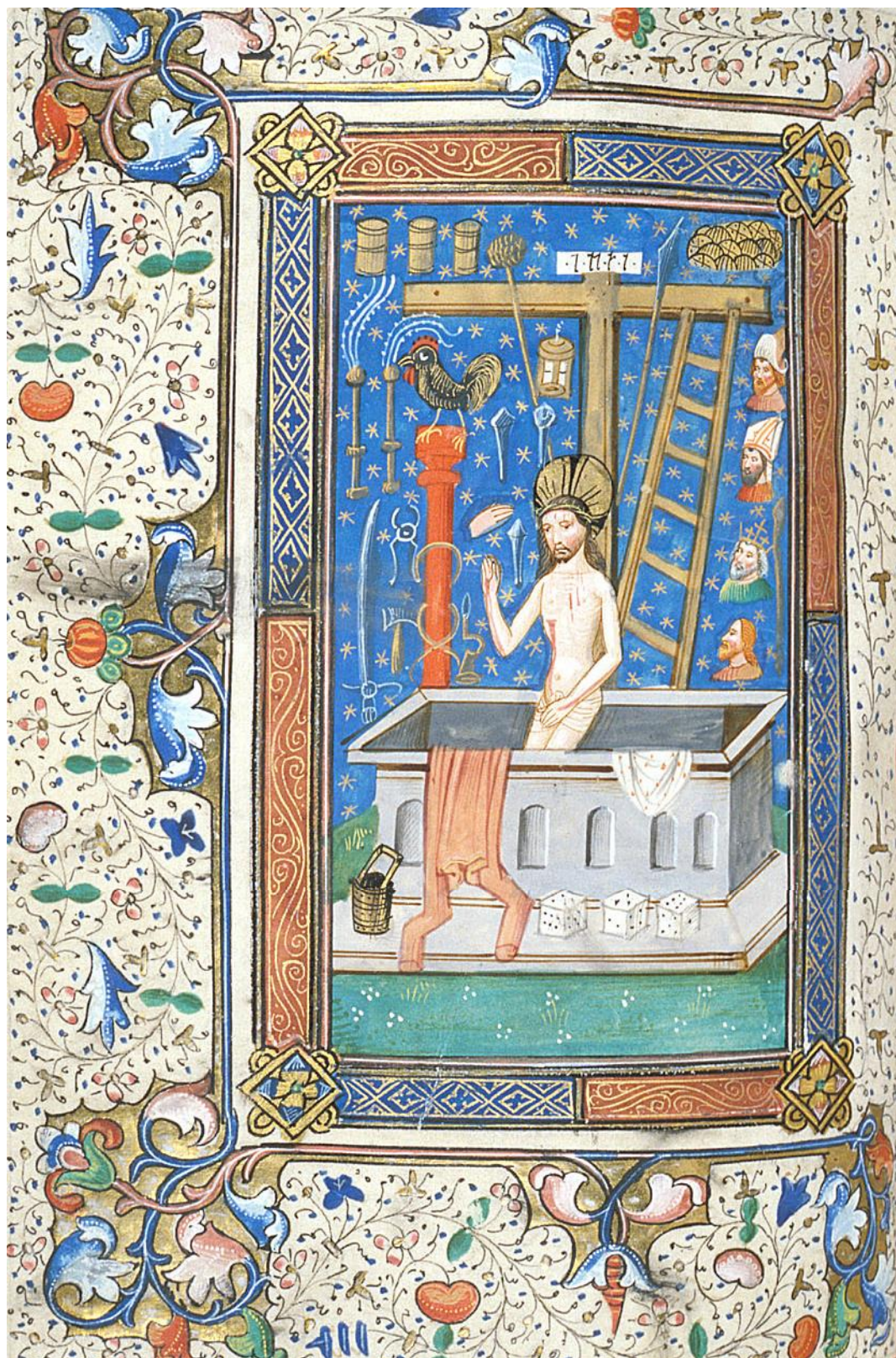
Kristus ako muž bolesti (Kniha Hodín pre Sarum a Psalterium, južné Holandsko, 1460-1470)

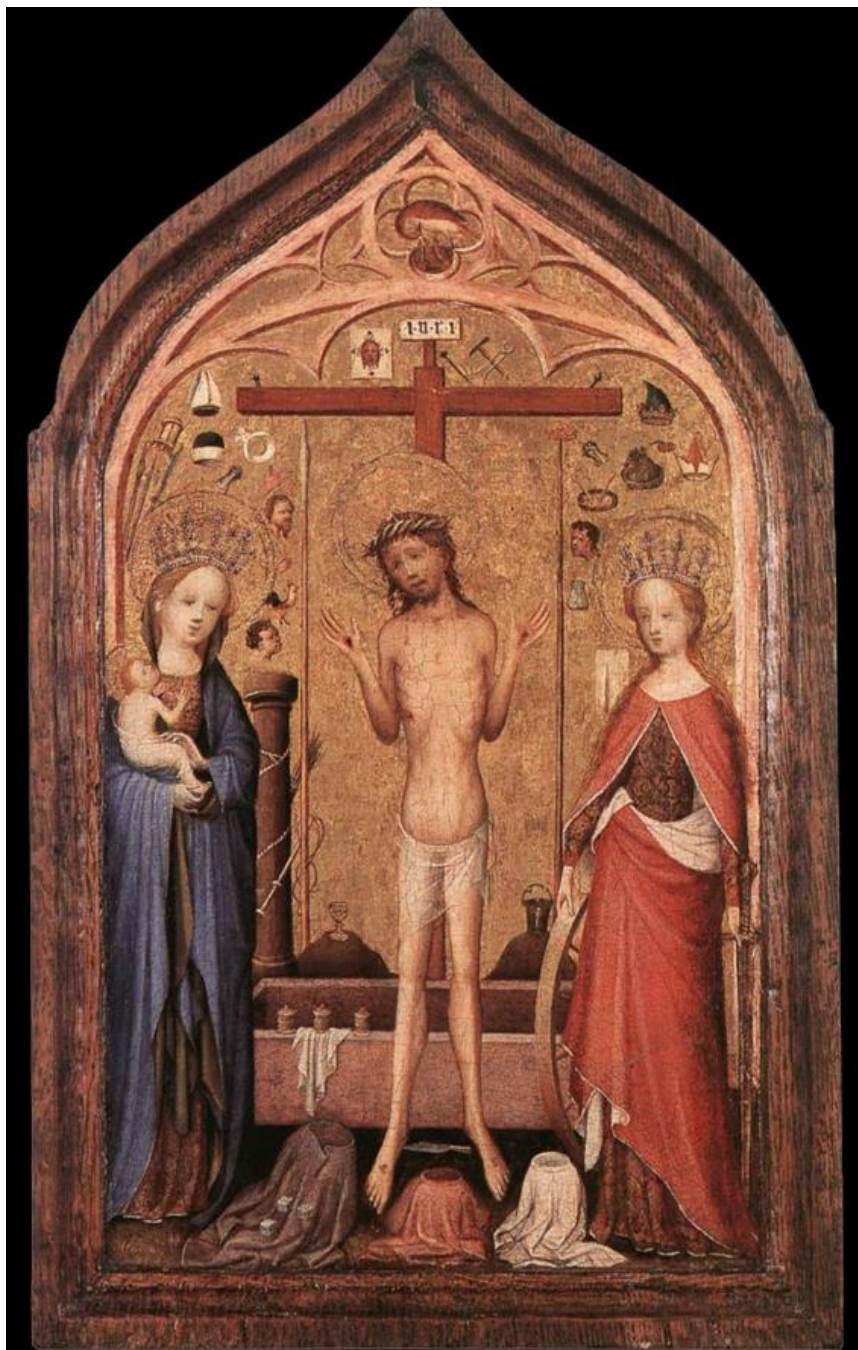
J. Colombe: Muž bolesti (Hodinky vojvodu z Berry, 1485 a 1486)

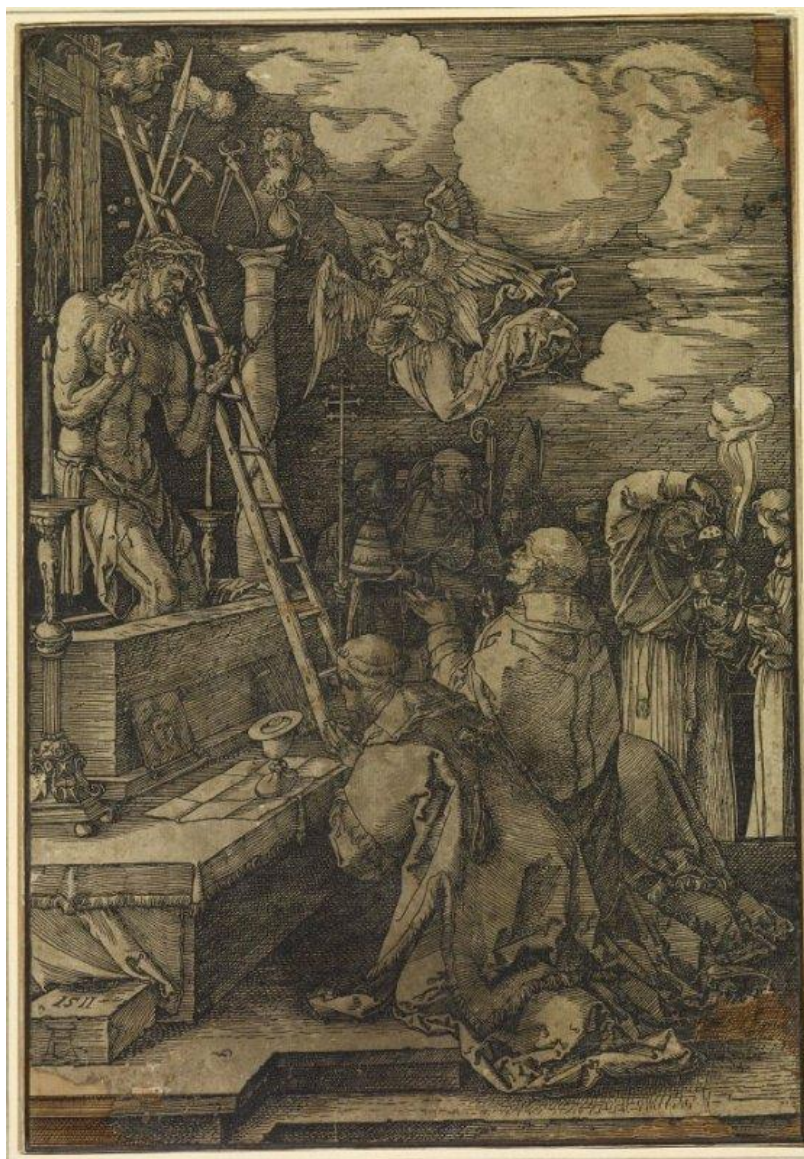
Majster ES: Muž bolesti s anjelmi a pašiovými nástrojmi (drevoryt, 1460)

Pašiové nástroje (Kniha Hodín pre Sarum a Psalterium, južné Holandsko, 1460-1470)

Majster sv. Veroniky: Muž bolesti s Pannou a Sv. Katarínou (1400-1420)

Anonym podľa A. Dürera: Eucharistia sv. Gregora (rytina, 16.st.)

Podľa L. van Leyden: - (1573)

M. Ximénez: Muž bolesti (1470)

Neznámy spišský maliar (pôvodne Neznámy maliar): Predela Oltára sv. Anny zo Spišskej Novej Vsi (Muž bolesti, 1500)

J. C. van Oostsanen: Kristus muž bolesti (1510)

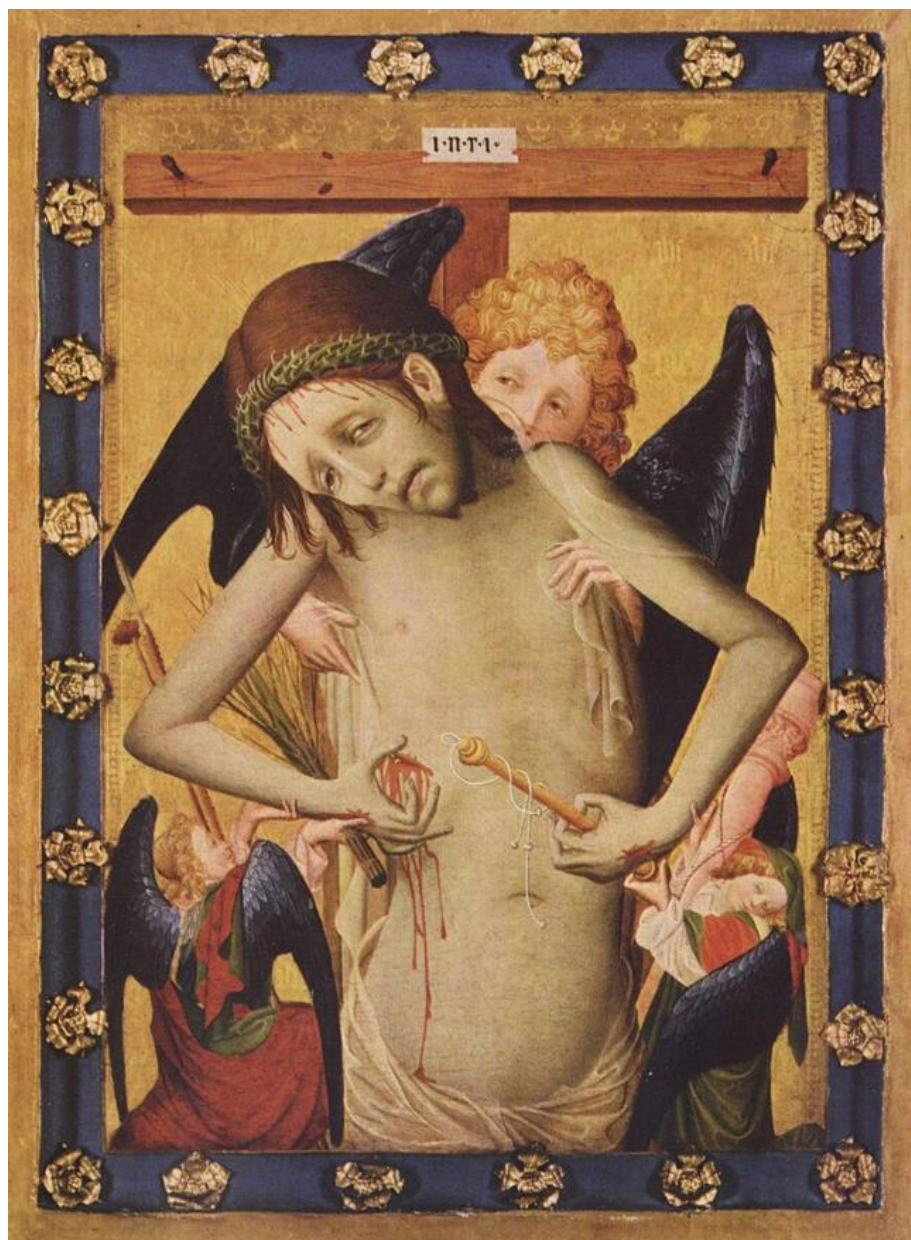
Geertgena tot Sint Jans: Muž bolesti (1495)

S. Martini: Muž bolesti (1320-1340)

Majster Strauss Madony: Muž bolesti a svätci (1380-1390)

Majster Francke: Muž bolesti s arma christi (1430)

Majster Francke: Muž bolesti s anjelmi (1435)

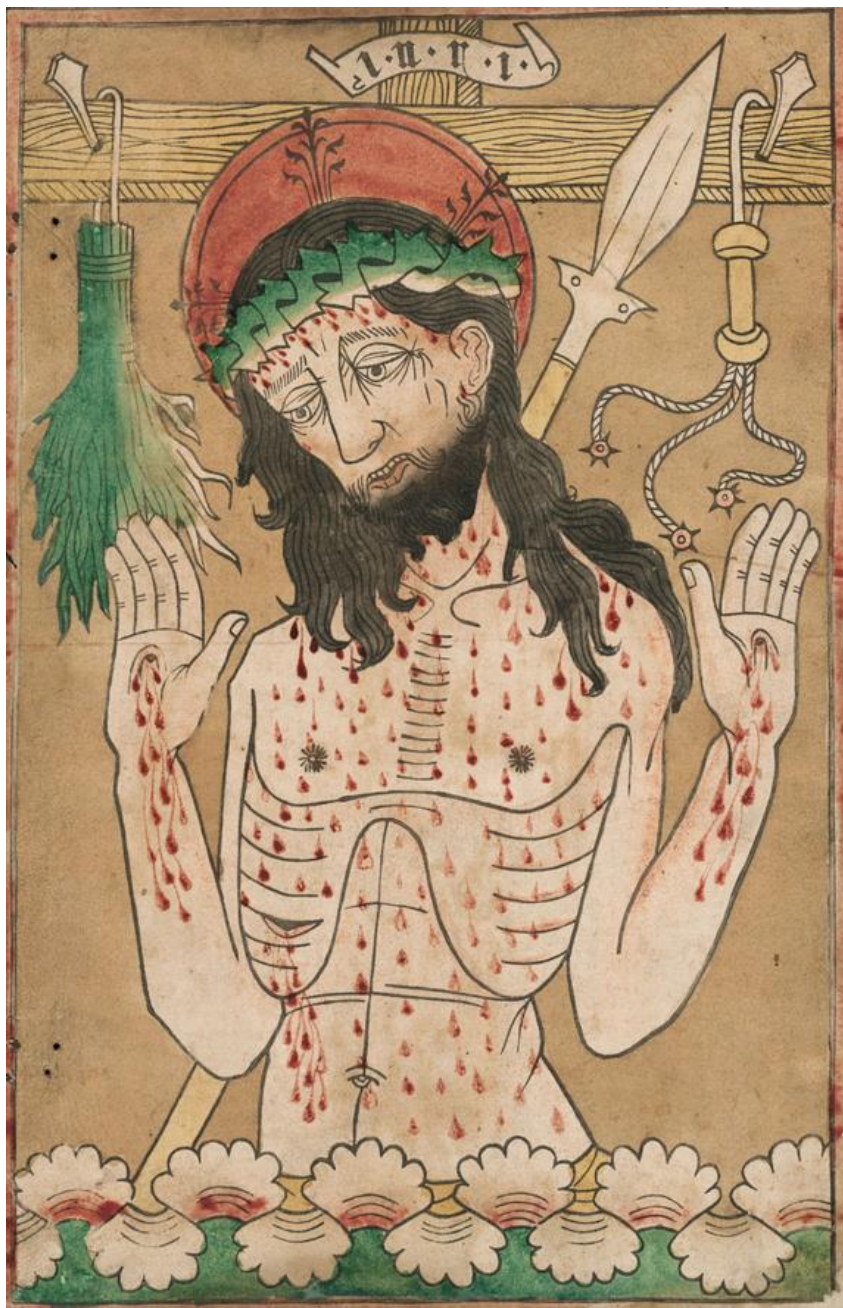

L. Monaco: Muž bolesti (1405)

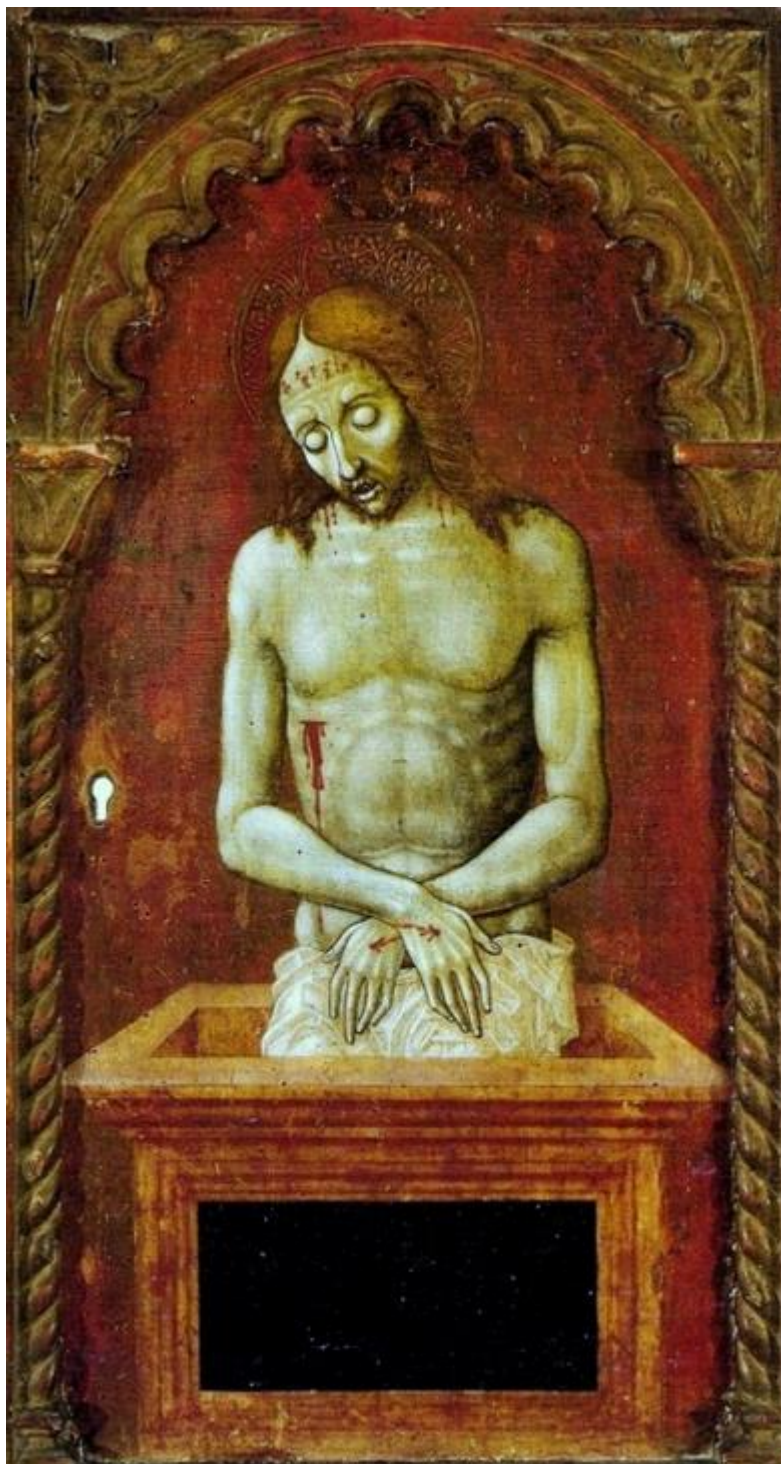
J. Colombe: Muž bolesti (Hodinky vojvodu z Berry, 1485 a 1486)

Muž bolesti (nemecký ručne kolorovaný drevoryt, 1465-1470)

Španielsky anonym: Muž bolesti (1490)

Anonym: Muž bolesti (15.-16.st.)

D. Bouts: Kristus korunovaný tŕňmi (muž bolesti, 1470)

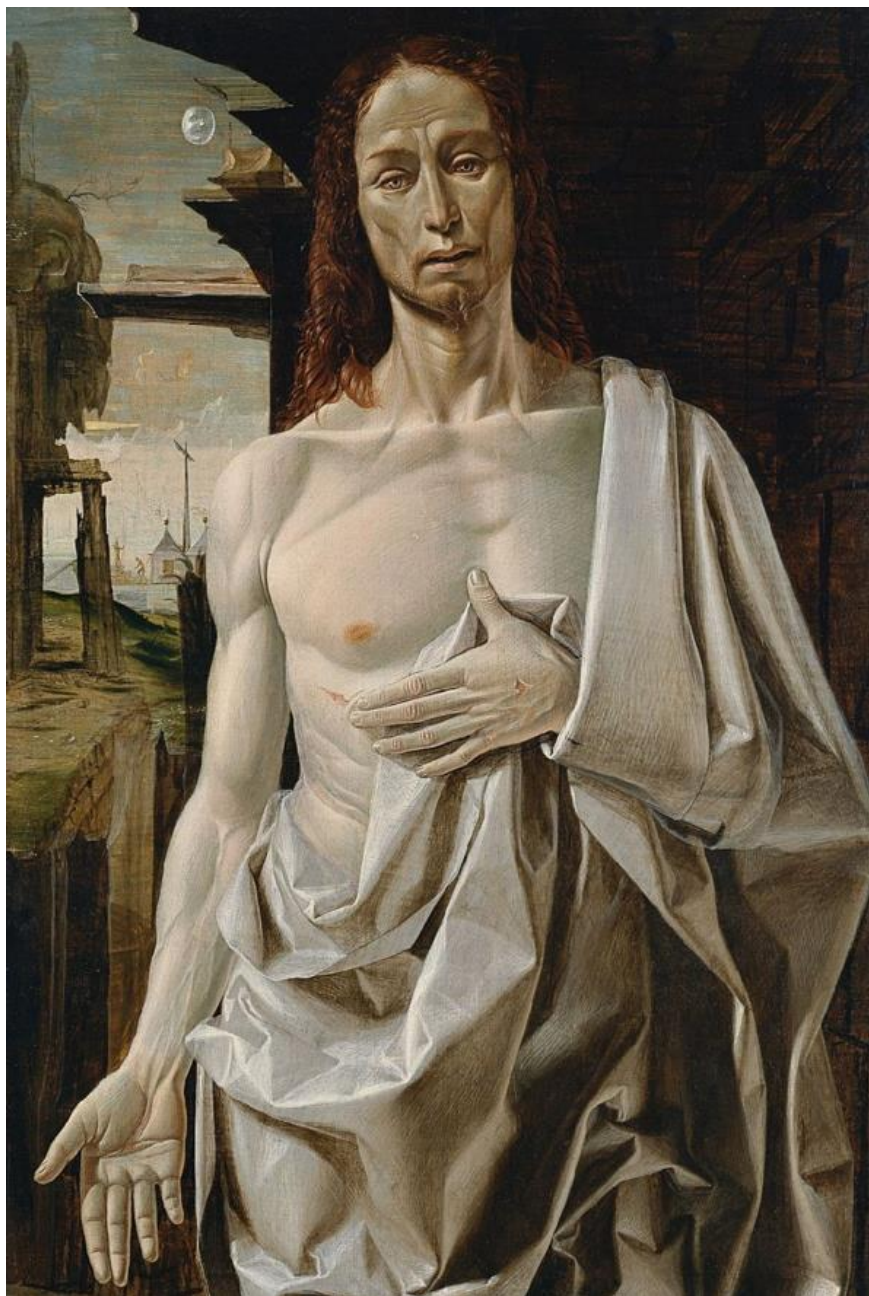

L. van Leyden podľa A. Durera: Muž bolesti (1573)

L. Cranach st.: Muž bolesti (1573)

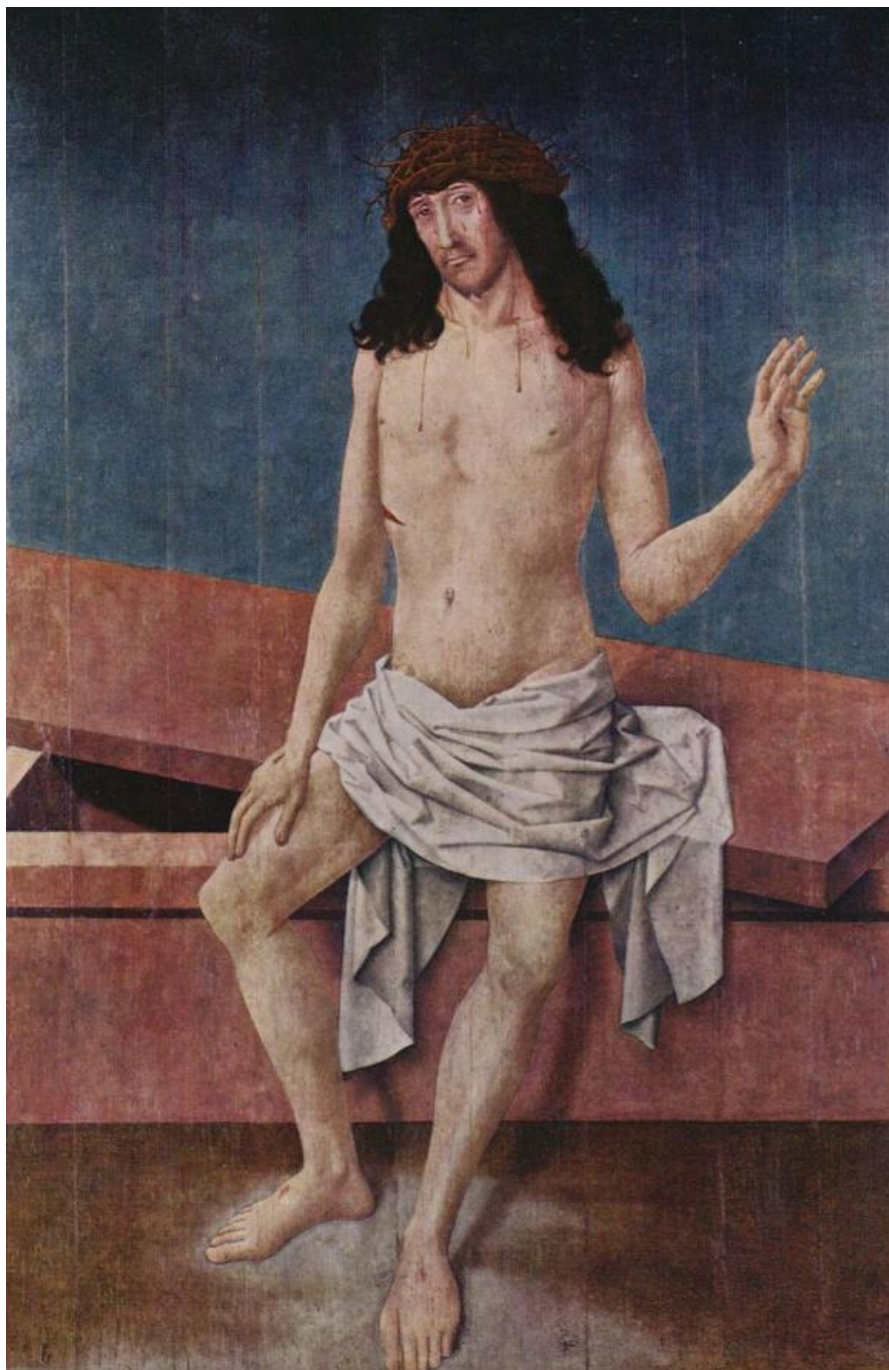
Bramantino: Vir dolorum (16.st.)

Český majster: Muž bolesti a anjeli (1470)

Neznámy maliar: Predela Oltára sv. Anny zo Spišskej Novej Vsi (muž bolesti, 1500)

R. Frueauf st.: Kristus muž bolesti (1500)

A. Mantegna: Kristus ako muž bolesti (1495-1500)

A. Dürer: Muž bolesti s rozťahnutými rukami (medirytina, 1500)

A. Dürer: Muž bolesti pri stĺpe (Medirytinové pašie, č.1, 1509)

A. Dürer: Kristus ako muž bolesti (1493-1494)

Passio domini nostri Jesu. ex hierony

mo Paduano. Dominico Mancino. Sedulio. et Bapti-
sta Mantuano. per fratrem Ebelidonium colle-
cta. cum figuris Alberti Dureri
Notici Pictoris.

CHas ego crudes homo pro te perfero plagas
Atq; meo morbos sanguine curo tuos.
Vulneribusq; meis tua vulnera. morteq; mortem
Tollo deus: pro te plasmate factus homo.
Tuq; ingratis mihi: pangis mea stigmata culpis
Sæpe tuis. noxa vapulo sæpe tua.
Sat fuerit. me tanta olim tormenta sub hoste
Iudæo passum: tuq; sit amice quies.

A. Dürer: Titulná strana série Veľké pašie (1510)

A. Dürer: Muž bolesti so zviazanými rukami (suchá ihla, 1512)

A. Dürer: Sediaci muž bolesti (lept, 1515)

L. van Leyden: Muž bolesti (rytina, 1517)

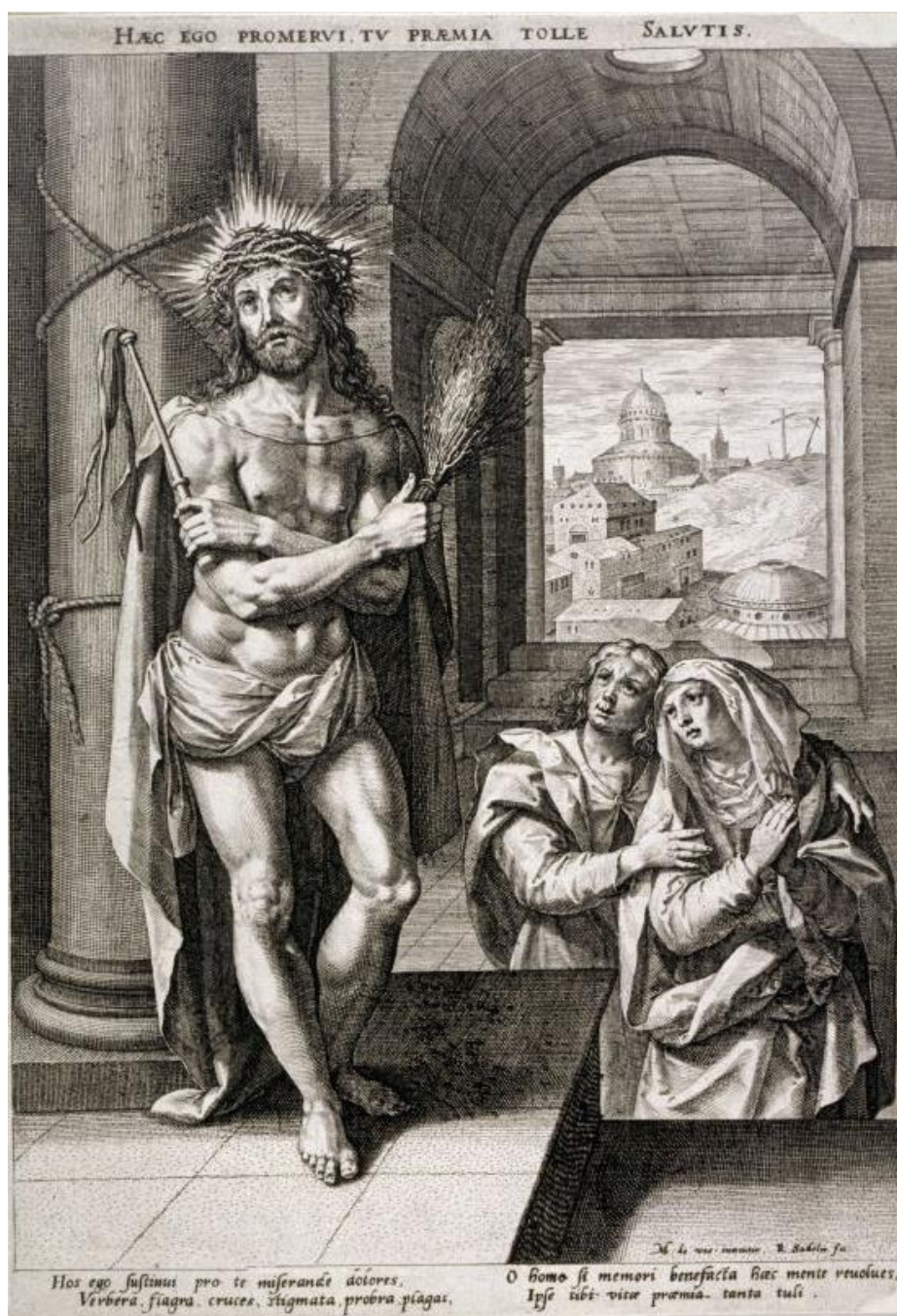
H. Springinklee: Muž bolesti (šerosvitová kresba na farebnom papieri, 1514)

A. Wierix podľa A. Dürera: Posmievanie sa Kristovi (rytina, 1600)

R. Sadeler I podľa G. Mosteart: Kristus na studenom kameni (muž bolesti, rytina, lept, 16.-17)

R. Sadeler I podľa M. de Vos: Kristus pri stúpe (muž bolesti, 16.-17)

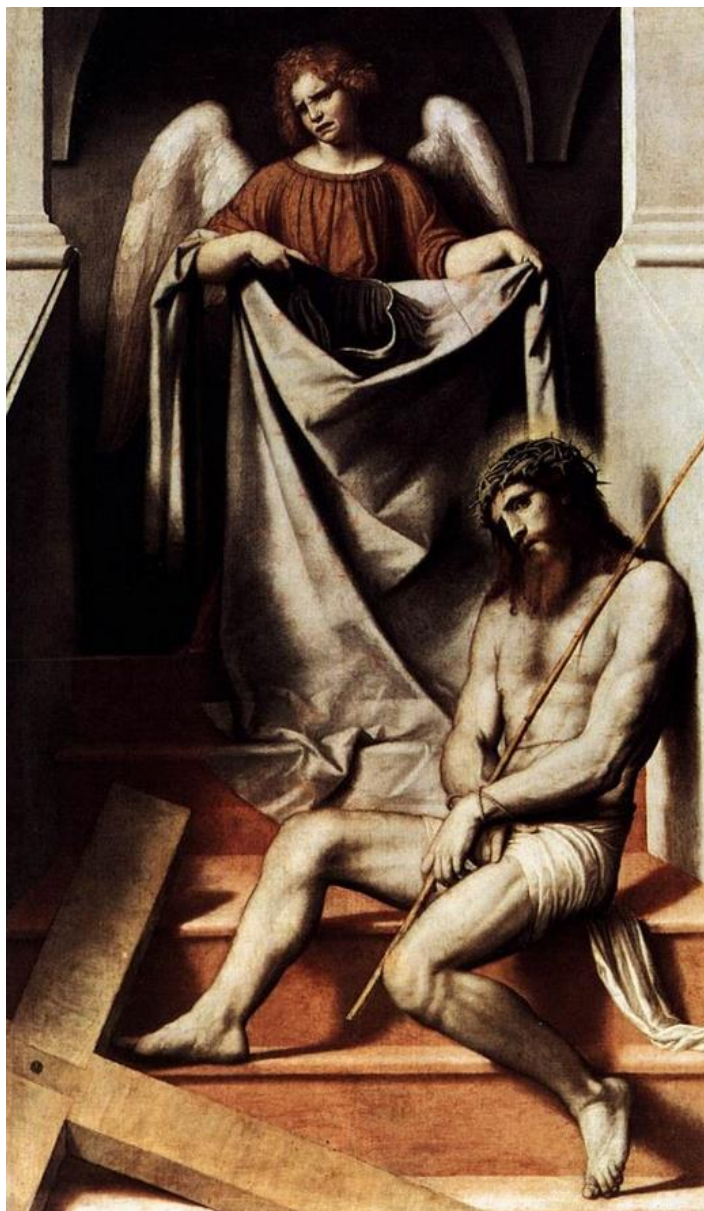

J. van Troyen podľa D. Teniers ml.: Ecce homo - Vir Dolorum (lept, 1673)

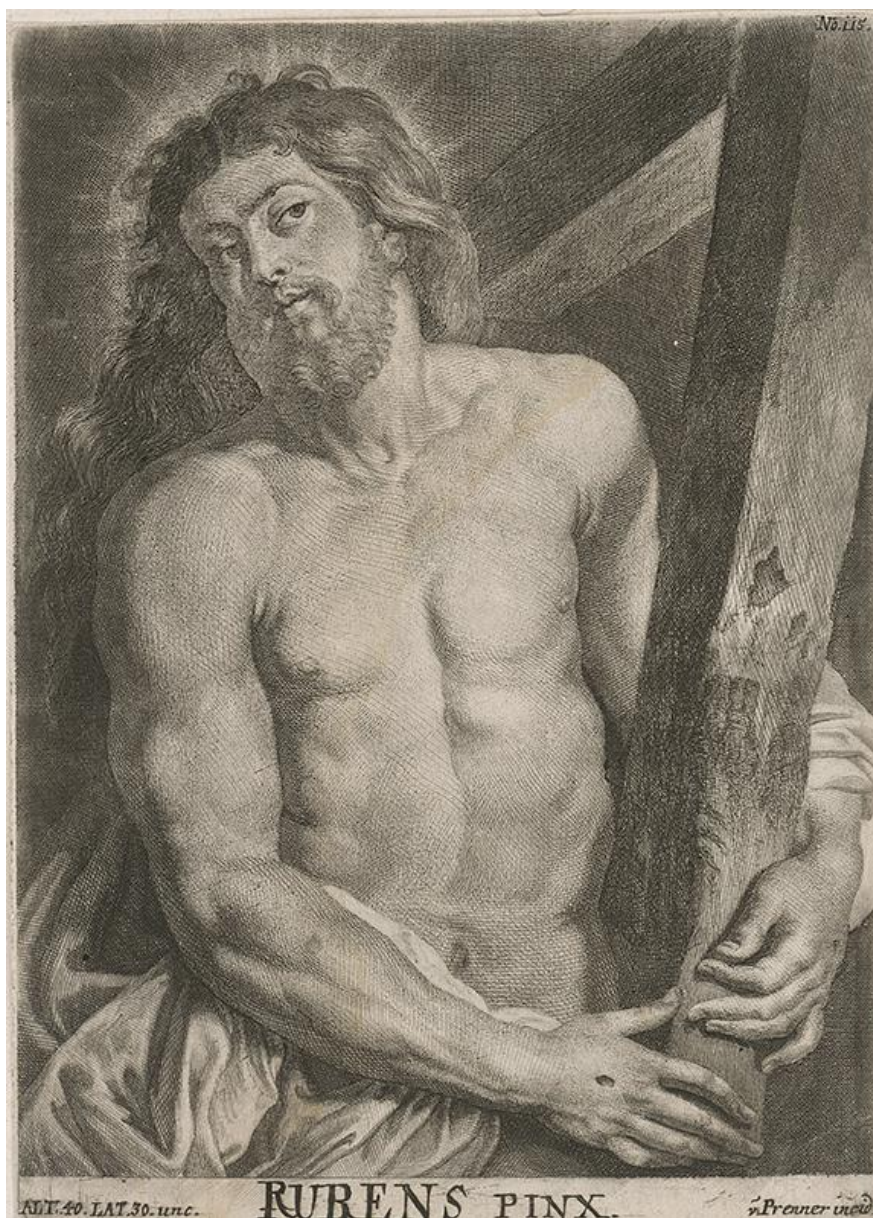
A. Isenbrandt Adriaen: Kristus muž bolesti (1.pol.16.st.)

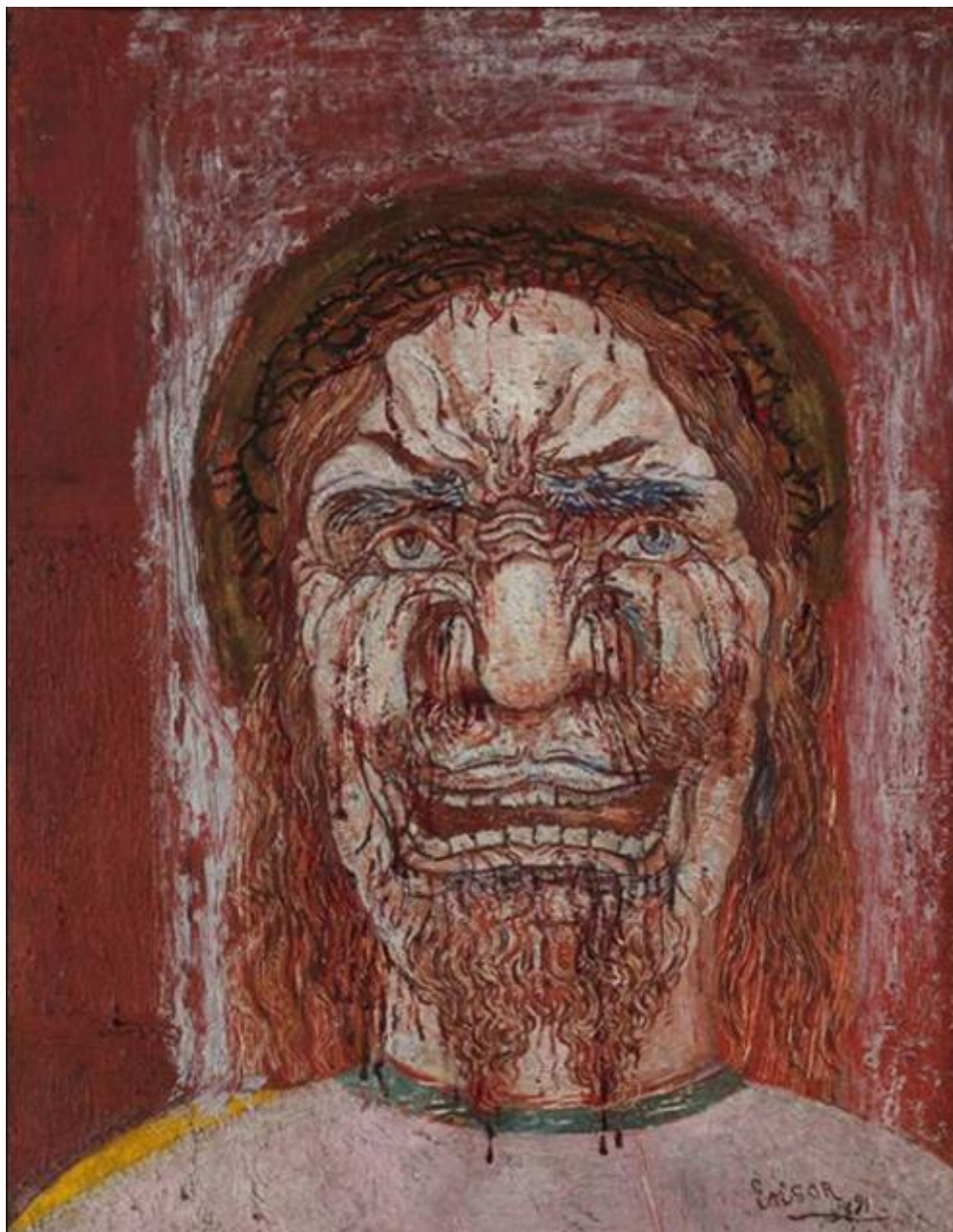
Moretto da Brescia: Kristus a anjel (1550)

C. Dolci: Kristus Spasiteľ ukazuje svoje rany (17.st.)

A. J. Prenner podľa P. P. Rubensa: Kristus (muž bolesti, lept, 1710-1750)

J. Enson: Muž bolesti (1891)

muž horiaci - horiaci muž

muž jaguári - jaguári muž

muž snežný - snežný muž

muž starý - starý muž

muž Tollundský - Tollundský muž

muž Vitruviov - homo vitruvis

muž zelený - zelený muž

muži diví - diví muži

mužičkovia semaforoví - semaforoví mužičkovia

Mužila Jozef - (*1967); slovenský umelec, žiak *R. Filu*; jeho tvorba je prístupná všetkým variantom umenia zobrazeniu a výrazu, *realizmu* i *abstrakcii*, *modernej klasike* i *konceptualizmu* a *postmoderne*

<http://www.obrazyfork.sk/autor-produkty/9>

<http://www.artgallery.sk/pouzivatel.php?getPouzivatel=216>

<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/->

[/simpleSearch//query=au%3A%22Jozef+Mu%C5%BEila%22](http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/simpleSearch/?query=au%3A%22Jozef+Mu%C5%BEila%22)

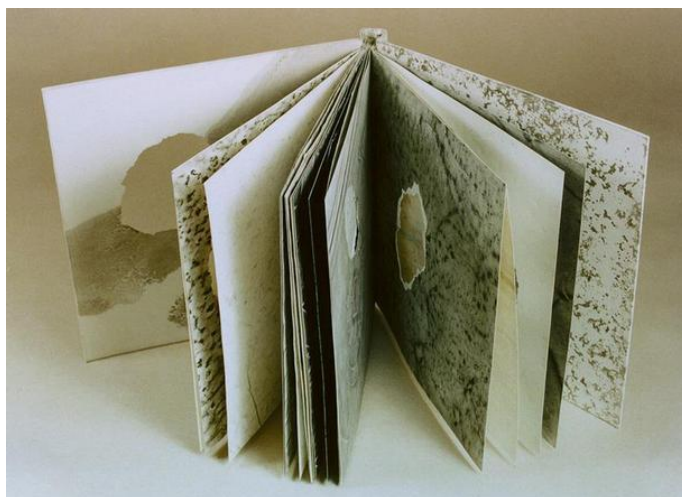
<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/results?orderBy=RELEVANCE&page=1&items=14&query=au:%22Jozef%20Mu%C5%BEila%22&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data>

J. Mužila: PF 2003 (lepenka, 2002)
J. Mužila: Bez názvu (akryl, 2011/03)

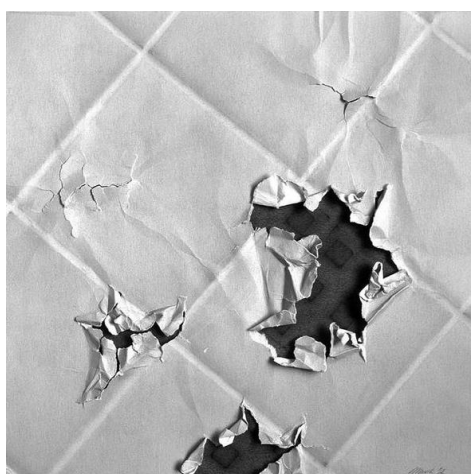
J. Mužila: Projekt A

J. Mužila: Tajomstvo 1 (1992)

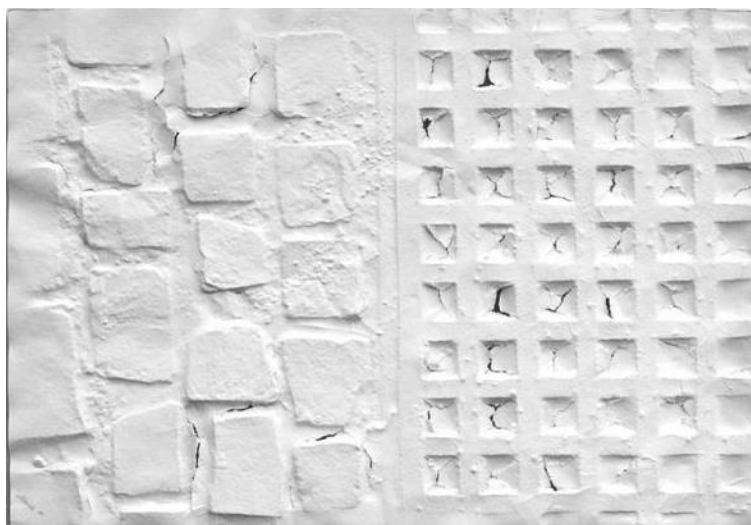

J. Mužila: Tajomstvo 2 (1992)

J. Mužila: Odhaľovanie (1992)

J. Mužila: Bez názvu (2000)

J. Mužila: Mesto (1995)

tzv. **mužská strana** - *pravá* (južná) strana *hlavnej lode* kostola, určená na predčítanie *epištol*; pomenovaná podľa toho, že počas *omše* v nej sedeli muži; pozri *evanjeliová strana mužské akty* - pozri *P. Cadmus; akt*

<https://www.google.sk/search?q=Jamin,+Paul&espv=2&biw=1848&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CC0QsARqFQoTCPu73LO27MYCFjWFAod2nAMxA#tbm=isch&bs=ring%3ACQM4HI2Kb9DcljiCQfjChNIU15raJvkmfritIzyYjpTwp3mIkbIKvAuLNBBV-U7nkwlmjR9pBmdp1Y-e9ImzpUBEgioSCYJB-MKE0hSXEW52M6tjvIVcKhIJmtom-SZ-u0gR5v-H7ECvd2UqEgnPJiOIPCneYhHv2AoB62KXDioSCSRsgq8C4s0EEVpJyV1Z-aT7KhIJFX5TueTDOWYRcz10-Acj8CUqEgmNH2kGZ2nVjxHXmTCsUnvKKCoSCZ70ibOIQESCEfZvPYRXZ3Q0&q=Jamin%2C%20Paul>

G. Cagnacci: Ležiaci mužský akt (1601)

Oldřich Kulhánek: Jób (2002)

mužské mená - pozri *Ivan (meno)*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Mužská_jména

mužský princíp - pozri *slnko, kôň; jang, kruh rozdelený sigmoidou na dve časti s čiernou bodkou na bielom poli...*, *symboly číselné:5; krystalicnosť, lineárnosť; plodnosť, mandala, oheň, karašiši, ašery* (Hall); *epištolná strana; androgyn, hermafrodit, pohlavie; nebo; štyri živly* (Baleka); *kohút, karašiši/psolev/Budhov pes* (Biedermann)

Müller Ján Jakub - (†1828); slovenský maliar; príslušník Spišskej rodiny výtvarných umelcov, zakladateľ tradície novodobého spišského krajinárstva; autor klasických ideálnych typov krajiny (pozri *krajina ideálna*), od ktorých prešiel ku krajinomalbe s romantickými a realistickými prvkami (Pohľad na Levočskú dolinu, Pohľad na Spišský hrad); jeho tvorba sa orientovala predovšetkým na spišskú romantizujúcu krajinu spracovanú technikou *gvašu*; pripisujú sa mu aj niektoré posmrtné portréty spišských šľachticov; pozri *spišskí maliari*

<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/simpleSearch/?query=au%3A%22J%C3%A1n+Jakub+M%C3%BCller%22>

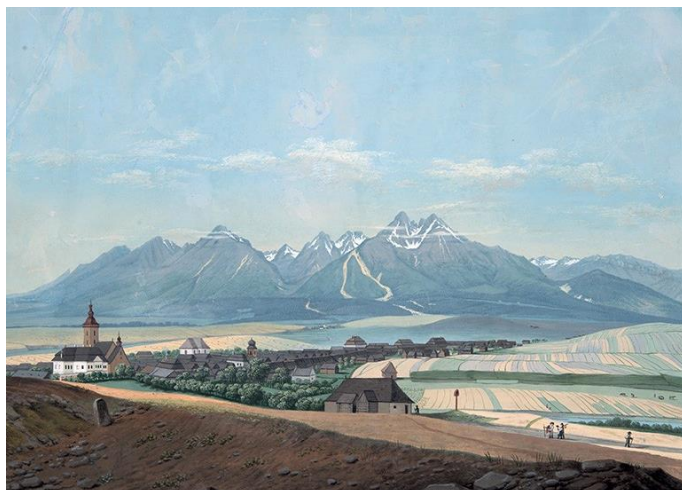
J. J. Müller: Krajina so Spišským hradom (1805-1810)

J. J. Müller: Romantická krajina s ruinami (1801-1825)

J. J. Müller: Krajina z povodí Dunajca (1801-1825)

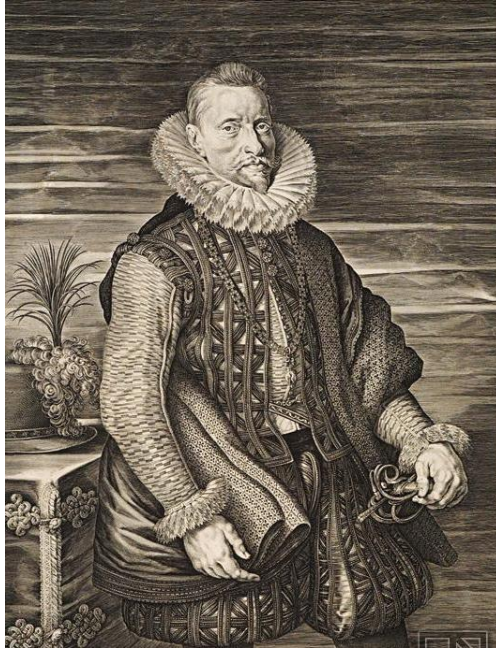
J. J. Müller: Veľká Lomnica (1820)

Müller Johann Daniel - rytec, 16.-17.st.

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=14

J. D. Müller: Genealógia Krista (drevorez, 1690)

J. Müller podľa P. P. Rubensa: Arcivojvoda Albert Rakúsky (1590-1600)

Münchhausen - barón Münchhausen

münster - z lat. monasterium - „kláštor“; juhonemecký výraz pre *dóm*, pôvodne celý kláštorový objekt, neskoršie iba *kláštor* alebo *kláštorový kostol*; dnes názov pre *katedrálu* alebo hlavný mestský kostol, kostol vo funkcii *kapituly*; pozri *katedra*

Müntzer Thomas - (†1525); *Lutherov* žiak, nemecký reformátor a vodca povstalcov počas sedliackej vojny; bol kazateľom v saskom Zwickau a považoval sa za pokračovateľa *husitov*; 1521 prišiel do Čiech na pozvanie univerzity a plánoval tu vytvoriť „ríšu bratskej rovnosti“, ako o nej snívajú táborskí *chiliasti* (pozri *adamiti*); jeho výzva Pražanom vyvolala útoky proti kláštorom; nakoniec bol nútený *Prahu* opustiť, alebo bol pre českých kališníkov príliš buričský; márne sa usiloval zjednotiť ľudové sily v Nemecku; na prelome r. 1524-1525 vznikol pod jeho vplyvom radikálny program povstalcov, tzv. Artikulový list, v marci 1525 nový program dvanástich artikulov, ktorý sa stal oficiálnym programom sedliackeho povstaleckého hnutia; r. 1525 Müntzer stál na čele hnutia vo Frankenhausenu; povstanie bolo porazené a Müntzer bol mučený a popravený; pozri *G. Pencz*

https://en.wikipedia.org/wiki/Thomas_M%C3%BCntzer

Ch. van Sichem: Dobový portrét Thomas Müntzera (kolorovaná rytina, 16.-17.st.)

Thomas Müntzer (rytina z Apocalypsis or The revelation of certain notorious advancers of heresie, Londýn, 1655)

W. Trubke: Roľnícka vzbuera 16.storočia